

РЕШЕНИЕ

№ 23356

гр. София, 10.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 16 състав, в
публично заседание на 27.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ася Тодорова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **4888** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 172, ал. 5 от Закона за движение по пътищата (ЗДвП) във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) и е образувано е по жалба на О. Д., гражданин на У., ЛНЧ [ЕГН], с адрес: [населено място], район В., „Г. глава“, [улица], подадена чрез адв. С. П., съдебен адрес: [населено място], [улица], ет. 1, офис 3 срещу Заповед за прилагане на принудителна административна мярка (ЗППАМ) № 26-4332-001295/16.03.2026 г. по чл. 171, т. 1, б. „з“, подб. „гг“ от Закона за движение по пътищата (ЗДвП), издадена от П. Х. П., на длъжност полицейски инспектор към Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), Отдел „Пътна полиция“ СДВР, с която на О. Д. е наложена принудителна административна мярка (ПАМ) по чл. 171, т. 1, б. „з“, подб. „гг“ от ЗДвП – временно отнемане на СУМПС до решаване на въпроса за отговорността, но не повече от 6 месеца. В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед, издадена в противоречие с материалноправни разпоредби и несъответствие с целта на закона. Оспорва се извършеното нарушение от О. Д., тъй като собственикът на процесния автомобил, управляван от О. Д., не е бил уведомен за служебно прекратената регистрация на процесния автомобил, във връзка с което към момента на извършената проверка жалбоподателят като несобственик не е разполагал с информация за извършената дерегистрация и обективно е нямало как да се снабди с такава. Подробни съображения се излагат, че оспорената заповед е непропорционална и несъответна на целта на закона. Сочи се, че процесното нарушение е било отстранено два дни след съставяне на АУАН, в този смисъл се твърди, че продължаващото отнемане на СУМПС не изпълнява превантивна и преустановителна функция, а придобива фактически санкционен характер. Иска се от съда да

отмени оспорената заповед.

В съдебно заседание, оспорващият, чрез процесуалния си представител по пълномощие адв. П., поддържа жалбата по изложените в същата съображения. Претендира се присъждане на направените по делото разноски за заплатена държавна такса и адвокатско възнаграждение.

Ответникът полицейски инспектор към Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), Отдел „Пътна полиция“ СДВР, в съдебно заседание, не се явява, не се представлява и не изразява становище по жалбата. В придружителното писмо, с което е представена административната преписка се релевира възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

По делото са събрани писмени доказателства.

Въз основа на събраните в производството доказателства съдът намира за установено следното от фактическа страна:

Производството е започнало със съставяне на Акт за установяване на нарушение (АУАН) серия GA № 5127704 от 15.03.2026 г. от М. Б. Т., на длъжност младши автоконтрольор при Отдел „Пътна полиция“ СДВР за това, че на 15.03.2026 г. около 11:15 часа О. Д. в [населено място] по Околовръстен път от бул. Братя Б. към бул. С. шосе е управлявал лек автомобил Форд Мондео с ДК СВ 1643 СО, собственост на фирма Б. ЕООД, и на кръстовището с бул. България от извършената проверка и справка с РСОД е установено, че водачът управлява МПС, което е със служебно прекратена регистрация поради липса на застраховка гражданска отговорност към датата и часа на проверката. Актосъставителят е приел, че с деянието си О. Д. е нарушил разпоредбата на чл. 140, ал. 1, пр. 1 от ЗДвП – управлява МПС, което не е регистрирано по надлежния ред. На 16.03.2026 г. на О. Д. на основание чл. 171, т. 1, б. „з“ „гг“ от ЗДвП с оспорената в настоящото производство Заповед за прилагане на принудителна административна мярка (ЗППАМ) № 26-4332-001295/16.03.2026 г. е наложена принудителна административна мярка временно отнемане на СУМПС до решаване на въпроса за отговорността, но не повече от шест месеца. По делото към административната преписка не се съдържат доказателства за надлежно съобщаване на оспорения акт на неговия адресат, а съгласно приложена към административната преписка справка за нарушител/водач оспорената ЗППАМ е връчена на 23.04.2026 г., жалбата е подадена в Административен съд София-град на 23.04.2026 г.

Въз основа на установеното, съдът достига до следните правни изводи:

Нормата на чл. 168, ал. 1 от АПК определя, че съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства, да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания за оспорване на административните актове по смисъла на чл. 146 от АПК.

Жалбата е подадена в законоустановения 14 - дневен срок. Като подадена в законоустановения срок и от лице, имащо интерес от обжалването, жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество, същата е основателна, по следните съображения:

Принудителните административни мерки (ПАМ) са форма на изпълнителна дейност, чрез която се дава легален израз на държавната принуда, упражнявана в предвидените от закона случаи. По своята правна същност те са актове на държавно управление от категорията на индивидуалните административни актове и следва да бъдат подчинени на принципа на законност както по отношение на издаването им, така и по отношение на изпълнението им. Спазването на изискванията за законност при издаване на акта е гаранция за законосъобразността на самата мярка. Принудителните мерки трябва да бъдат прилагани само в изрично и точно изброени в закон или указ случаи. Компетентният орган не може да ги налага произволно, т. е. те трябва да са точно посочени в правната норма и да се прилагат по реда и начина, предвидени там.

Издаването им трябва да е в съответствие с целта на закона, по който са превидени (чл. 22 и чл. 23 от ЗАНН). Самите материалноправни норми, с които се предвиждат такива мерки, подлежат на стриктно и ограничително тълкуване, доколкото визираните в хипотезиса им предпоставки са с изключителен характер и прилагането им засяга директно и безусловно правната сфера на адресата.

Волеизявлението за прилагането на ПАМ се обективира в заповед, която има характер на индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, поради което следва да отговаря на всички изисквания към съдържанието и формата на административните актове. Освен това нормата на чл. 172, ал. 1 от ЗДвП предвижда принудителните административни мерки по чл. 171, т. 1, т. 2, т. 2а, т. 4, т. 5, б. "а" и т. 6 и 7 да се прилагат с мотивирана заповед от ръководителите на службите за контрол по този закон съобразно тяхната компетентност или от оправомощени от тях длъжностни лица. При наличието на предвидените в закона материалноправни предпоставки административният орган няма право на избор или на свободна преценка дали да наложи ПАМ или не, а е длъжен да издаде административен акт с указаното от закона съдържание, тоест той действа при условията на обвързана компетентност.

Оспорената заповед е издадена от овластен с правомощията за издаването ѝ орган, въз основа на разрешена от закона делегация (чл. 172, ал. 1 от ЗДвП), със Заповед № 513з-12086/14.10.2025 г. на Директора на Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР). Оспорената заповед е издадена от лице, което е материално и териториално компетентен орган по смисъла на чл. 172, ал. 1 от ЗДвП, според който принудителните административни мерки по чл. 171, т. 1, 2, 2а, 4, т. 5, б. „а“, т. 6 и 7 от ЗДвП се прилагат с мотивирана заповед от ръководителите на службите за контрол по този закон съобразно тяхната компетентност или от оправомощени от тях длъжностни лица. Делегацията на правомощия е надлежно установена с оглед представената заповед на Директора на СДВР. В конкретната хипотеза актът за прилагане на ПАМ е издаден от компетентен административен орган, в пределите на неговата материална (предметна) и териториална компетентност съобразно т. 1 на оправомощаващата заповед - Заповед № 513з-12086/14.10.2025 г. на Директора на СДВР.

Съдебният контрол за материална законосъобразност на обжалвания административен акт обхваща преценката дали са установените от административния орган релевантни юридически факти (изложени като мотиви в акта) и доколко същите се субсумират в посочената като правно основание за неговото издаване правна норма, съответно - следват ли се разпоредените с акта правни последици.

Настоящият състав приема, че оспореният акт е издаден при съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на материалния закон.

Правното основание, на което е издадена оспорената заповед, както се посочи по-горе, е разпоредбата на чл. 171, т. 1, б. „з“, „гг“ от ЗДвП. Нормата на чл. 171, т. 1, б. „з“, „гг“ от ЗДвП е категорична, че за осигуряване на безопасността на движението по пътищата и за преустановяване на административните нарушения се прилага ПАМ временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство на водач, който при управление на моторно превозно средство е извършил нарушение по този закон, за което е предвидено налагане на наказание лишаване от право да се управлява моторно превозно средство – до решаване на въпроса за отговорността му, но за не повече от 6 месеца – за нарушенията по чл. 175, ал. 2 и ал. 3, чл. 176, ал. 1, чл. 178ж, ал. 2 и чл. 182, ал. 5. В разпоредбата на чл. 175, ал. 3 от ЗДвП (изм. ДВ бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) е предвидено да се наказва с лишаване от право да управлява моторно превозно средство за срок от 6 месеца и с глоба 500 лева водач, който управлява моторно превозно средство, което не е регистрирано по надлежния ред или е

регистрирано, но е без табели с регистрационен номер. В конкретния случай мотивите на административния орган за прилагане на ПАМ са, че на 15.03.2026 г. около 11:15 часа О. Д. в [населено място], по Околовръстен път от бул. Братя Б. към бул. С. шосе е управлявал лек автомобил Форд Мондео с ДК СВ 1643 СО, собственост на фирма Б. ЕООД, и на кръстовището с бул. България от извършената проверка и справка с РСОД е установено, че водачът управлява МПС, което е със служебно прекратена регистрация поради липса на застраховка гражданска отговорност към датата и часа на проверката, като е прието, че с деянието си О. Д. е нарушил разпоредбата на чл. 140, ал. 1, за което административно нарушение е предвидено наказание лишаване от право да управлява МПС по чл. 175, ал. 3 от ЗДвП.

Съгласно чл. 143, ал. 10 от ЗДвП служебно се прекратява регистрацията на пътни превозни средства, за които е получено уведомление от Гаранционния фонд по чл. 574, ал. 11 от Кодекса за застраховането. Служебно прекратена регистрация на пътно превозно средство се възстановява служебно при предоставени данни за сключена застраховка от Гаранционния фонд по реда на чл. 574, ал. 6 или по желание на собственика след представяне на валидна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. По аргумент от разпоредбата на чл. 140, ал. 1 от ЗДвП управлението на моторно превозно средство със служебно прекратена регистрация се приравнява на управление на нерегистрирано по надлежния ред МПС, поради което е налице фактическата хипотеза на чл. 175, ал. 3 от ЗДвП, която попада в приложното поле на чл. 171, т. 1, б. „з“, „гг“ от ЗДвП.

След измененията на ЗДвП, включително към датата на издаване на обжалваната заповед, отпаднало се явява законното изискване за уведомяване на собственика на МПС от съответните органи на МВР за прекратена регистрация на автомобила в хипотезата по чл. 143, ал. 10 от ЗДвП. Считано от 01.08.2025 г., обаче, нормата на чл. 574, ал. 10 от Кодекса за застраховането (КЗ) регламентира, че Информационният център уведомява собствениците на превозни средства, за които не е сключен договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите или сключеният застрахователен договор е бил прекратен и не е подновен и им дава срок 14 дни от датата на изпращане на уведомлението да представят доказателства за наличие на сключен и действащ застрахователен договор за тази застраховка. Според чл. 574, ал. 11 от КЗ когато в срока по ал. 10 не са били предоставени доказателства за сключен договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, Гаранционният фонд уведомява компетентния за регистрацията на пътни превозни средства в Република България орган да прекрати регистрацията на превозното средство. Въз основа на посочената нормативна регламентация следва изводът, че установеното задължение за уведомяване по чл. 574, ал. 10 от КЗ е съществено изискване за законосъобразност на прилаганите правни последици, с които законът свързва липсата на сключен, валиден и действащ договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, в това число на налаганите административни санкции и принудителни административни мерки, тъй като именно с това нормативно установено изискване се обезпечава спазването на основните принципи по чл. 4 и чл. 6 от АПК – за законност и съразмерност. Нещо повече, дори и съгласно разпоредбата на чл. 143, ал. 10 от ЗДвП (в действащата й редакция след изменението, обн. ДВ бр. 64 от 2025 г., в сила от 07.09.2025 г.) да липсва законово предвидено задължение за органите на МВР за уведомяване на собственика на автомобила за служебно прекратена регистрация на автомобила след получено уведомление от Гаранционния фонд по чл. 574, ал. 11 от одекса за застраховането, към датата на вмененото нарушение, както и към момента на издаване на оспорената заповед, в действащата нормативна уредба такова задължение за уведомяване продължава да съществува - чл. 18б, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 8 от Наредба № I-45 от 24.03.2000 г. за регистриране, отчет, спиране от движение и

пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на моторните превозни средства и ремаркета, теглени от тях, и реда за предоставяне на данни за регистрираните пътни превозни средства (Наредбата). Сочената разпоредба регламентира уведомяване на собственика на ППС, посочен регистъра, при служебно прекратена регистрация на превозното средство по чл. 143, ал. 10 от ЗДвП след уведомление от Гаранционния фонд. Съгласно чл. 186 ал. 1 от Наредбата прекратяване на регистрацията по чл. 18, ал. 1, т. 2 се извършва: т. 8. - по чл. 143, ал. 10 от ЗДвП след уведомление от Гаранционния фонд. Съгласно чл. 186, ал. 2 от Наредбата при прекратяване регистрацията по ал. 1, т. 1, 2, 3, 4 или 8 се уведомява собственикът на ПС, посочен в регистъра. Както се посочва в Тълкувателно постановление № 2 от 5.04.2023 г. на ОСС от НК на ВКС, Първа и Втора колегия на ВАС „... в случая се касае за незнание на факт от обективната действителност - за извършеното служебно прекратяване на регистрацията на моторно превозно средство на основание чл. 143, ал. 10 от ЗДвП, тоест на фактическо обстоятелство, което принадлежи към състава на административното нарушение по чл. 175, ал. 3, предл. първо от ЗДвП.... Не е налице публично достъпен регистър, в който да се извърши справка за служебно прекратената регистрация. Р. по чл. 4, ал. 1, т. 12 и ал. 2 от Наредба № 54/2016 г., в който е отбелязано, че моторно превозно средство е със служебно прекратена регистрация поради липса на застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, е със защитена информация... Съгласно чл. 186, ал. 2 от Наредба № I-45 от 24.03.2000 г. при прекратяване на регистрацията по ал. 1, т. 1, 2, 3, 4 или 8, се уведомява собственикът на превозното средство...”.

Липсата на застраховка „Гражданска отговорност“ не е предмет на спор към датата на извършване проверката, но в случая по делото няма доказателства за извършено уведомяване на собственика на автомобила за липсата на валиден и действащ договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите относно процесното МПС нито от Гаранционния фонд, нито от Информационния център, поради което не може да се приеме, че е изпълнен фактическият състав на чл. 574, ал. 10 от КЗ, за да се пристъпи към изпълнение на изискването по чл. 574, ал. 11 от КЗ, съответно да се прекрати служебно регистрацията на автомобила в хипотезата на чл. 143, ал. 10 от ЗДвП, което да обоснове прилагането на процесната ПАМ за управление на МПС, чиято регистрация е била служебно прекратена по реда на чл. 143, ал. 10 от ЗДвП. Следва да се отбележи, че, доколкото в тежест на правоприлагащия орган е да установи и да докаже съществуването към датата на издаване на оспорения акт на всички релевантни факти и обстоятелства, обуславящи наличието на възприетата материалноправна предпоставка за налагане на ПАМ, доказателства за изискуемото се уведомяване на собственика на автомобила по чл. 574, ал. 10 от КЗ следва да са били събрани към момента на извършеното служебно прекратяване на регистрацията на автомобила по реда на чл. 143, ал. 10 от ЗДвП, респективно към датата на постановяването на акта за налагане на ПАМ. В случая доказателства за изпълнение на процедурата за уведомяване към датата на издаване на обжалваната заповед, не са били събрани и не са налични по делото, но и никъде в заповедта не е посочен релевантният факт на уведомяването. Това, освен че сочи на допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила при постановяването на оспорения акт от гледна точка на изискването по чл. 35 от АПК за изясняване на всички релевантни факти и обстоятелства, обуславя и недоказаност на елементите на административното нарушение, извършването на което е възприето като материалноправно основание за прилагането на процесната ПАМ. В този смисъл допуснатите процесуални нарушения са довели до фактическа, правна и доказателствена необоснованост на направения от правоприлагащия орган извод за наличие на основание за налагане на ПАМ по отношение на жалбоподателя.

Отделно от горното, за пълнота следва да се посочи, че в конкретния случай на 17.03.2026 г. е сключена задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, като по този начин причината за служебното прекратяване на регистрацията на процесния автомобил е била незабавно отстранена. С административната преписка е представена застрахователна полица "Гражданска отговорност" на автомобилистите, сключена на 17.03.2026 г. в 11:15 часа, със срок на валидност от 17.03.2026 г. до 16.03.2027 г. Сключването на задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за процесния автомобил е пряко относимо към материалноправното основание за прилагане на мярката, защото служебното прекратяване по чл. 143, ал. 10 ЗДвП е обусловено именно от липсата на валидна „Гражданска отговорност“. При сключване на застраховката причината за прекратяването се отстранява и регистрацията подлежи на служебно възстановяване по административен ред. По делото е представена справка АИС-КАТ-Регистрация, съгласно която регистрацията на процесния автомобил марка Форд Мондео с рег. [рег.номер на МПС], собственост на Б. ЕООД, е била служебно възстановена на 17.03.2026 г. в 11:16 часа. Наред с това, обстоятелството, че причината, послужила като основание за прилагане на процесната принудителна административна мярка, е била отстранена незабавно след установяването ѝ, е от съществено значение за преценката дали при конкретните факти прилагането на мярката е било необходимо и дали същата съответства на целта на закона. Принудителните административни мерки по чл. 171 от ЗДвП имат превантивен и преустановителен характер. Те не представляват санкция за вече извършено административно нарушение, а средство за предотвратяване или преустановяване на нарушение и за гарантиране на безопасността на движението по пътищата. Именно поради това тяхното прилагане следва да бъде съобразено с конкретната фактическа обстановка и с необходимостта от защита на обществения интерес, който законът цели да охранява. Правният резултат, който законът цели с прилагането на ПАМ по чл. 171 от ЗДвП, е осигуряване на безопасността на движението по пътищата и преустановяване на нарушенията. От друга страна, обаче, разпоредбите на чл. 6, ал. 1 и ал. 5 от АПК регламентират като проявление на принципа за съразмерност задължение за административните органи да се въздържат от актове и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел. Това, от една страна, гарантира осъществяването на преследваната от закона цел, без да се надхвърля необходимото за нейното постигане, а, от друга – прилагането на ограничителните мерки да се основава изключително на личното поведение на лицето. В конкретния случай установеното нарушение е било преодоляно незабавно. В случая причината за служебното прекратяване на регистрацията е била отстранена, регистрацията на автомобила е служебно възстановена, поради което напълно безпредметно е отнемането на СУМПС на водача на този автомобил за срок до решаване на въпроса за отговорността му, но не за повече от 6 месеца, тъй като целите на ПАМ са постигнати, продължаващото действие на мярката „временно отнемане на СУМПС“ не допринася за постигане на целите на закона и представлява несъразмерно ограничаване на правата на жалбоподателя, в противоречие с принципа на съразмерност по чл. 6 от АПК. В разглеждания случай целта на закона – да се гарантира наличие на задължително застрахователно покритие за участието на автомобила в пътното движение е била постигната практически незабавно. При това положение продължаващото действие на мярката не е насочено към преустановяване или предотвратяване на нарушение, а води до ограничаване на правата на жалбоподателя в противоречие с принципа на съразмерност по чл. 6 от АПК. В този смисъл заповедта е непропорционална и несъответна на целта на закона. При установените факти по преписката неясно и необосновано остава как наложената ПАМ би изпълнила иманентно присъщите за всяка ПАМ превантивни или преустановителни цели и функции.

В тази връзка следва да бъде съобразена и актуалната практика на Върховен административен съд (ВАС), съгласно която при преценката за законосъобразност на принудителните административни мерки съдът следва да съобрази не само формалното наличие на предпоставките за тяхното прилагане, но и дали при конкретните факти административната принуда действително реализира преследваната от закона цел. В този смисъл са Определение № 533/19.01.2026 г. по адм. дело № 12298/2025 г., Определение № 1738/16.02.2026 г. по адм. дело № 1267/2026 г. и Определение № 1661/13.02.2026 г. по адм. дело № 979/2026 г. на ВАС, в които се приема, че, когато към момента на издаване на акта или непосредствено след това са настъпили обстоятелства, от които следва, че защитимата от закона цел е вече постигната, продължаването на административната принуда не може да се разглежда изолирано от конкретната фактическа ситуация и не може да се ползва с презумпция за автоматична съразмерност.

С оглед изложеното съдът намира, че оспорената заповед е издадена при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие и при неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта на закона, поради което следва да бъде отменена като незаконосъобразна.

При този изход на спора основателна е претенцията на жалбоподателя за присъждане на разноски. Доказано заплатени са такива за държавна такса в размер на 5,11 евро и за оказване правна защита и съдействие съгласно представения договор за правна защита и съдействие в размер на 300 евро. Неоснователно е искането на ответната страна за намаляване на възнаграждението поради прекомерност, доколкото размерът съответства на фактическата и правна сложност на делото, на извършените процесуални действия от страна на процесуалния представител на жалбоподателя и с оглед предвидения такъв в чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа.

Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд София-град, III отделение, 16 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед за прилагане на принудителна административна мярка (ЗППАМ) № 26-4332-001295/16.03.2026 г. по чл. 171, т. 1, б. „з“, подб. „гг“ от Закона за движение по пътищата (ЗДвП), издадена от П. Х. П., на длъжност полицейски инспектор към Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), Отдел „Пътна полиция“ СДВР, с която на О. Д. е наложена принудителна административна мярка (ПАМ) по чл. 171, т. 1, б. „з“, подб. „гг“ от ЗДвП – временно отнемане на СУМПС до решаване на въпроса за отговорността, но не повече от 6 месеца.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на О. Д., гражданин на У., ЛНЧ [ЕГН], с адрес: [населено място], район В., „Г. глава“, [улица] сумата от 305,11 (триста и пет евро и единадесет евроцента) евро разноски по делото.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване съгласно на чл. 172, ал. 5, изр. второ от Закона за движение по пътищата.

СЪДИЯ: